

DP Stadsskogen etapp 4

Artskyddsutredning, Alingsås kommun

Komplettering av tidigare naturvärdesinventering och groddjursinventering

2020-12-14

Uppdragsgivare: Alingsås kommun

Uppdragsgivarens kontaktperson: Sara Ekelund

Uppdragsledare: Therese Alfsson

Kvalitetsgranskning: Calle Bergil

Uppdraget

Alingsås kommun arbetar vidare med detaljplanen Stadsskogen etapp 4. Kommunen behöver nu redogöra för hur skyddade arter kan komma att påverkas av exploateringen. Vidare ska kommunen ta ställning till vilka hänsyn och anpassningar som krävs för att planen ska vara förenlig med artskyddsförordningen.

Artskyddsutredning

Alla vilda fåglar är i princip skyddade enligt artskyddsförordningen, men vissa arter anges som prioriterade i skyddsarbetet enligt artskyddsförordningens praxis. Ingen av de observerade fågelarterna ingår i de prioriterade kategorierna. Groddjuren är skyddade enligt 6 §, och utöver det är några arter, bl.a. åkergroda skyddade enligt 4§. Nedan följer en kort utredning av varje art som är aktuell i planarbetet.

Åkergroda

Åkergrodan är skyddad enligt 4 och 6 §§ artskyddsförordningen. Det innebär att det är förbjudet att 1. avsiktligt fånga eller döda djur, 2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder, 3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och 4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats. Förbudet i 4 § gäller alla levnadsstadier och innebär förbud mot att exploatera lek- och viloplats oavsett om djuren för tillfället är där eller inte. Detta gäller såvida man inte genom s.k. skyddsåtgärder kan säkerställa en lika stor fortsatt reproduktion och vinteröverlevnad.

Åkergradans lekmiljöer påverkas ej direkt av planerad exploatering, men dess viloplats/övervintringsområden kan påverkas negativt och därmed utlöses förbudet i artskyddsförordningen. Om de befintliga dagvattendammarna och lekmiljöerna belastas med större mängd dagvatten, innebär detta ett ökat flöde och potentiellt högre halter av föroreningar. Groddjur är känsliga för höga flöden och föroreningar. En negativ påverkan på lekmiljöer/fortplantningsmiljöer utlöser också förbudet i artskyddsförordningen.

Arten övervintrar t.ex. i fuktiga skrymslen i skog eller på botten av vattendrag eller dammar. Åkergrodan kan leva i både barrskog och bland- eller lövskog, medan vanlig groda gärna undviker rena barrskogar då den är känsligare för sura miljöer. Man kan inte med säkerhet säga var populationen har sina viloplats, därmed får man anta att åkergradorna vilar och födosöker i lämpliga skogsområden runt lekmiljön.

Fortplantnings- och viloplatserna får inte påverkas av mänsklig aktivitet på ett sådant sätt att platserna förlorar sin kontinuerliga ekologiska funktion för arten.

Åkergrodan kan sannolikt hitta nya miljöer för övervintring om de befintliga viloplatserna förstörs, under förutsättning att det finns fuktig skog på rimligt avstånd utan barriärer.

Populationen kommer dock att påverkas negativt om landskapet runt dammarna förändras. Om lämplig födosöksareal minskar, så kommer populationen att minska (Nilson 2020). Åkergrodan födosöker i skog. Födosöksområden är ej skyddade enligt artskyddsförordningen, men åkergrodan behöver de ändå för sin överlevnad.

Potentiell skyddsåtgärd

Det är svårt att utföra skyddsåtgärder för åkergradans viloplats när man inte med säkerhet vet var de har sina viloplats. Men en potentiell skyddsåtgärd skulle kunna vara att skapa fler fuktiga skrymslen

i skogen som blir kvar. Detta skulle man kunna göra genom att lägga ut murken ved och stenhögar i skogen. Detta är dock ingen beprövad metod.

Gällande påverkan på dagvattendammarna, föreslås att dagvatten från etapp 4 inte leds genom det befintliga dagvattensystemet, eftersom det fungerar som fortplantningsmiljö för tämligen stora populationer av groddjur, däribland den strikt skyddade åkergrodan.

Vanlig groda och mindre vattensalamander

Båda arterna är skyddade enligt 6 §, vilket innebär att man inte får döda, skada eller fånga individer. Man får inte heller ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon. Förbudet i 6 § innebär att man inte får påverka eller skada groddjurens lekområden under lek- och yngeluppväxtperioden, eftersom de då befinner sig där. Både avsiktligt och oavsiktligt skadande är förbjudet enligt 6 §.

Groddjurens lekmiljö kommer ej att exploateras, men skulle kunna påverkas negativt av högre vattenflöde och ökade halter av föroreningar. För att förbudet i artskyddsförordningen ej ska lösas ut får inte lekmiljön påverkas negativt under lek- och yngeluppväxtperioden, Det innebär att ingen påverkan får ske under perioden mars – juli.

Kungsfågel

Kungsfågeln var rödlistad inom kategorin VU i rödlistan från 2015. I den senaste rödlistan som kom ut tidigare i år, bedöms arten vara livskraftig (LC), alltså ej längre rödlistad. När den var rödlistad bedömdes den dock ofta som ganska okänslig för exploatering.

Större hackspett

Större hackspett är den vanligaste av våra hackspettar och är inte hotad. Däremot är den en nyckelart genom sitt uthackande av hål i trädstammar. Nyckelarter bär upp artsamhällen genom att skapa förutsättningar för många andra arter. Nyckelarter är inte juridiskt skyddade, men de är ekologiskt viktiga.

Referenser

ArtDatabanken. 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. Artdatabanken, SLU, Uppsala

ArtDatabanken. Artfakta, <https://artfakta.artdatabanken.se/>

Alfsdotter, T., Bergil, C., 2019. *DP Stadsskogen etapp 4 & 5 inventering av groddjur*, Alingsås kommun. Melica

Naturvårdsverket 2009:2, Handbok för artskyddsförordningen, Del 1 – fridlysningar och dispenser. Utgåva 1.

Nilson, G. 2019. Göteborgs naturhistoriska museum. Personlig kommunikation. 2020-12-10